

Хор. Олекса Червакський.

Зоряна Кузик,

викладач кафедри фотограмметрії та геоінформатики НУ "Львівська політехніка"

У статті висвітлюється тема політичних репресій на Західній Україні у 40-50-х роках 20 століття. 17 осіб найближчої родини стали невинними жертвами комуністичного режиму. Вони були засуджені, закатовані, вигнані, переслідувані та позбавлені майна. Ця родина зазнала непоправних втрат. Це є приклад геноциду української нації.

Вони споконвіку жили на своїй рідній землі, на Батьківщині, на Україні. Тут – їх коріння, що сягає глибини віків. У їх жилах – кров славних галицьких лицарів, просвітителів, мудрих хліборобів. Їх мета – жити і працювати для України, гідно виховувати дітей, плекати добро.

Вони ще не знають, що ці святі істини незабаром будуть жорстоко сплюндровані завойовниками, що їм доведеться пройти крізь горнило пекла, жити і померати у найкривавішому столітті, що їх життя буде сповнене болючих втрат, а їм приготована мученицька доля. Тому що вони – Українці.

Доля моєї родини – це доля мого народу, це трагічні сторінки історії України в епоху тоталітарних репресій.

Ціною мільйонів жертв, безневинно пролитої людської крові Україна здобула незалежність. Із відкритих архівів СБУ людство дізнається про задокументовані факти кривавого комуністичного режиму. Втрачено мільйони кращих синів і дочок України, порушено генофонд нації.

Однак відкрито лише частину архівів, під грифом «цілком таємно» залишаються недоступними для нас архіви НКВД і КГБ у Москві.

Обов'язок нашого покоління – донести історичну правду, зберегти пам'ять про світлі невинно убієнних, покалічених фізично, але сильних духом і незламних наших предків.

За волю Української держави в Армії Українських Січових Стрільців воювали мої прадіди – Черкавський Олексій і Миджин Михайло та їх брати.

Черкавський Олекса народився у с.Сасів (колись містечко) поблизу Золочева, закінчив Львівський та Празький університети, хорунжий УСС, був поранений у бою на горі Лисоні, після війни працював юристом, був депутатом Галицького сейму від УНДО, провадив активну громадську діяльність у Львові, на Золочівщині та в Яворові. Помер у віці 44 роки.

Мій прадід Миджин Михайло родом із с.Сороки Львівські був директором школи, разом із моєю прабабусею Юлією Черкавською-Миджин вчителювали у с.Соколівка (колись містечко) Буського району. Вони були свідомими, активними вчителями-патріотами, яких любили, шанували, до яких тягнулася молодь.

10-річне перебування в УСС та московському полоні далось взнаки і прадідусь помер у віці 39 років, залишивши молоду вдову з трьома дочками – Дарія (моя бабуся), Ольга і Віра.

Із приходом советської влади розпочалась трагедія моєї родини.

У 1941 р. у тюрмі Золочівського замку під гул моторів, щоб заглушити людські крики і зойки, було закатовано майже п'ять сотень місцевих мешканців-українців, переважно молодь. Серед них – Душенчук Мирослав і Черкавський Петро (родичі моєї бабці Дарії).

У 1945 році не повернулася додому 20-річна Ольга Миджин, випускниця Бродівської гімназії, рідна сестричка моєї бабці. Поїзд, в якому вона поверталася з Варшави до Львова поблизу м. Рава-Руська було пущено ворогами «під укiс», в ньому загинули сотні українців. За свідченнями очевидців у цих краях було ліквідовано три потяги з українцями, які їхали до Львова.

Того ж року раптово померла 14-річна Віра Миджин, друга сестричка моєї бабці. Дівчинка на прохання мами бігла зимової морозної ночі у сусіднє село Лабач повідомити сім'ю священника про арешт отця в Соколівці. Вона простудилася, захворіла на запалення мозку – менінгіт і наступного дня померла.

Моя бабця Дарія Миджин-Дубинка, учасниця Пласту і українського молодіжного підпільного руху, вчителька, на той час вже була одружена з моїм дідусем Дубинка Августином і вони разом вчителювали у с.Ремезівці Золочівського району. Дідусь – колишній воїн Української Галицької армії, воював на італійському фронті, був у полоні. У Ремезівцях вони жили при школі, вночі допомагали повстанцям. Частим гостем у них був крайовий Ярослав Карванський, знайомий вчитель «Рідної школи» із Золочева з побратимами.

Моя прабабця Миджин Юлія залишилась сама

Її перевели працювати із школи у Соколівці у школу села Лабач, а потім у село Баймаки. Одного разу її викликали у райвно. Вона відчувала, що більше не повернеться, попрощалась із домашньою робітницею. Дорогою Миджин Юлію закатували НКВДисти – більшовицькі партизани. Вона стала третьою жертвою у школі в с. Баймаки. До неї там було замордовано двох вчителів-українців – мужчину та молоду вчительку. Згодом тіло

вчительки знайшла її мама і потайки переховала. Тіла ж моєї бабці не було знайдено...

Жорстокі репресії моєї родини продовжувались.

У 40-х – 50-х роках було засуджено і вивезено рідних сестер мого дідуся та його швагра: Дубинку Софію, вчительку школи №44 у Львові – на 10 років позбавлення волі; Дубинку Наталію, вчительку в Олеську на заслання, Токарського Миколу - на 25 років позбавлення волі, де він і загинув, а його дружина Дубинка Юлія довгі роки переховувалась з малолітніми синами без засобів до існування.

Суджено і вивезено всю родину моєї бабці по батькові, а саме:

Миджин Тома, рідний брат батька, січовий стрілець, був засуджений на 10 років за участь в Українській Повстанській армії. Перенісши інсульт на засланні, він повернувся в Україну інвалідом, втратив сім'ю – дружину і доньку та незадовго помер.

Миджин Іван, рідний брат батька, січовий стрілець, був суджений за те, що на його подвір'ї у селі Сороки Львівські було виявлено криївку. Будучи вже старшим чоловіком, не витримавши знущань, помер у тюрмі Дніпродзержинська.

Його обидва сини Миджин Андрій та Миджин Ярослав також були вояками УПА. Миджин Андрій був засуджений на 10 років, покарання відбував у Магаданському краю. Миджин Андрій 16 років відпрацював на засланні у шахтах Челябінської області на Уралі.

Миджин-Романюк Марія, рідна сестра батька, вчителька у с.Стільсько та с.Рудники була позбавлена волі з політичних мотивів на 5 років. Її чоловік, Романюк Олександр, начальник пошти, був засуджений на 5 років та загинув у тюрмі в селі Підкамін на Бродівщині. Згодом вдова декілька разів на могилі чоловіка ставила символічний березовий хрест, і щоразу бандити знищували його, боячись і ненавидячи історії та пам'яті українського народу.

Мою бабусю і дідуся Дубинку Дарію і Дубинку Августина було звільнено з Ремезівської школи зі словами комісара НКВД Коваленка: «Как, вас еще не вывезли? Так вывезут!» Бабця з дідусям і дітьми залишились без засобів до існування і без даху над головою. Вони були змушені перейти на нелегальний стан, окремо переховувались і вижили завдяки допомозі добрих місцевих людей.

Їх будинок у с. Сасів у 1944 році захопили НКВДисти, а згодом в ньому було розташоване Сасівське лісництво.

Вони втратили рідних, дім, роботу, здоров'я, але зберегли людську порядність, чесність, людяність. У подальшому житті самовіддано і скромно працювали педагогами, не шукали матеріальних вигод, навчали і виховуючи молодь справжніми людьми і патріотами своєї землі.

Комуністичний режим намагався знищити фізично і духовно українську націю, її кращих представників, перетворити людей на рабів советської тоталітарної машини. Наша сім'я стала очевидним прикладом винищення української інтелігенції, української сім'ї. 17 осіб найближчої родини були репресованими або загинули.

Як птах фенікс, відроджується слава історія України із забуття, повертаються імена патріотів, які стали невинними жертвами у борні за українську ідею, правду, свободу духу.

Не переривається зв'язок поколінь.

Б'ють дзвони пам'яті по жертвах політичних репресій. Їм насипають символічні могили, запалюють свічки за невинні душі. У шкільних кімнатах-музеях безцінні документи засвідчують – ці люди-праведники пішли у засвіти, але вони близько, вони у наших

серцях. Вони жили для України і житимуть в серцях майбутніх поколінь.

Світлій пам'яті прабабусі і прадідуся
Юлії і Михасеві Миджинам присвячую...

У глибину віків
Вітер спогадів привів
І я кружляю, наче птах,
Шукаючи в чужих стежках
Свою краплину –
Кровинку бабці й дідуся,
Яких, нажаль, не знала я....

Народжені для радості,
Безвинно полягли
Від зайд ненависних.
А в полі маки розцвіли...
Мовчить земля,
Архіви спопеліли
Та десь живуть
Несправджені надії
І кров'ю маки червоніють.

Література:

1. Українські Січові Стрільці. Львів. Слово. 1991.
2. Золочівщина: минуле і сучасне. Львів. В-во «МС». 2006.
3. о.Юречко. Сасів та його церкви.
4. В.Лаба. Історія села Сороки Львівські. Львів.2005.
5. Українська жінка у визвольній боротьбі 1940-1950 рр. Львів. В-во «Світ». 2009.
6. В.Дацко. Яворова віть. Львів. В-во «Логос». 2009.
7. Довідки з Прокуратури та УМВСУ про реабілітацію вищеназваних осіб